

Azərbaycan qazının ixrac coğrafiyası genişlənir

Rumen RADEV: "Prezident Əliyev Azərbaycanın etibarlı ticarət tərəfdaşı olduğunu sübut etdi"

"Azərbaycan Avropa İttifaqının etibarlı tərəfdaşı olduğunu sübuta yetirdi. Bu qış enerji təchizatının təhlükəsizliyini təmin etmək üçün Azərbaycan tərəfindən enerji təchizatı həlledici olmuşdur. Komissiya Xəzər dənizindən təbii qazın Mərkəzi və Şərqi Avropaya çatdırılması üçün alternativ marşrutların təmin edilməsi üzrə əlavə səyləri dəstəkləyir".

Bu sözlər cari il aprelin 25-də Sofiyada Bolqarıstan, Rumıniya, Macarıstan, Slovakiyanın ötürücü sistem operatorları və SOCAR arasında anlaşma memorandumunun imzalanması zamanı Avropa İttifaqının energetika məsələləri üzrə komissarı xanım Kadri Simsonun videomüraciətində səslənib. İmzalanma mərasimində Azərbaycanın özünü əhəmiyyətli və etibarlı enerji tərəfdaşı kimi təsdiq etdiyi, Avropanın enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynadığı bütün çıxışlarda vurğulanıb.

Bu gün də Avropanın enerji bazarında Azərbaycan qazına tələbat durmadan artır. Odur ki, Bolqarıstan, Rumıniya, Macarıstan, Slovakiya ötürücü sistem operatorları ilə SOCAR arasında memorandumun imzalanması "Həmrəylik Halqası" təşəbbüsünün reallaşması üçün böyük bir addımdır. Bu yeni layihə "Cənub qaz dəhlizi" sayəsində iki ildən artıq müddət ərzində tərəfdaşlarımız üçün etibarlı və sabit enerji təchizatında strateji rol oynayan Azərbaycanın təbii qazının alternativ marşrut vasitəsilə əlavə bazarlara çıxışını təmin edəcək. Qeyd edək ki, anlaşma memorandumu Azərbaycandan Avropaya əlavə qazın tədarükü üçün 4 ötürücü sistem operatoru ilə SOCAR arasında əməkdaşlığın istiqamətlərini müəyyən edir. Əlavə qaz tədarükü "Həmrəylik halqası" adlandırılan Bolqarıstan, Rumıniya, Macarıstan və Slovakiyanın təkmilləşdirilmiş ötürücü şəbəkə sistemləri vasitəsilə həyata keçiriləcək.

"Həmrəylik Halqası" təşəbbüsü həmçinin "Cənub qaz dəhlizi"nin genişlənməsi vasitəsilə yeni imkanlar açır. Eyni zamanda enerji sahəsində Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında strateji tərəfdaşlıq üzrə anlaşma memorandumunun müddələrinin həyata keçirilməsinə dəstək verir. Təsədüfi deyil ki, bununla bağlı atılan addımlar TAP (Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri) layihəsindən sonra Prezident İlham Əliyevin apardığı enerji siyasətinin yeni bir səhifəsi kimi dəyərləndirilib. Əgər TAP vasitəsilə Azərbaycan qazı Yunanıstan üzərindən keçməklə İtaliyanı əhatə edərdisə, bu yeni layihələrin icrası ilə 10-dan artıq Avropa ölkəsinin enerji təminatına töhfə verəcəyik.

Anlaşma memorandumu icra olunduqdan sonra Avropada enerji təhlükəsizliyini birmənalı olaraq gücləndirəcək və Azərbaycan üçün daha çox Avropa ölkəsinə, həm də daha çox qaz ixrac etməyə imkan yaradacaq. Məlum olduğu kimi,

ötən ilin iyul ayında Azərbaycan və Avropa Komissiyası arasında "Enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu" imzalanıb. Bu sənədə əsasən, ölkəmiz 2027-ci ilə qədər Avropa İttifaqı bazarına qaz təchizatını iki dəfə artırmağı planlaşdırır. 2021-ci ildə Avropaya 8 milyard kubmetr qaz çatdırılıb. Bu il isə 12 milyard kubmetr mavi yanacağın nəqli hədəflənir. Beləliklə, həmin həcm Azərbaycanın bu il üçün planlaşdırılan 24,5 milyard kubmetr səviyyəsində ümumi qaz ixracının təxminən yarısını təşkil edəcək. Gələcəkdə qazın hasilatı və ixracı daha da artacaq. Hasilat həm mövcud yataqlarda artırılacaq, həm də gələn illərdə yeni yataqlardan mavi yanacağın alınacağı gözlənilir.

Hazırda Azərbaycan qazı Gürcüstana, Türkiyəyə, Yunanıstana, Bolqarıstana və İtaliyaya ixrac edilir. Bu ildən başlayaraq Rumıniya da ölkəmizdən qaz alır. Lazımi interkonnektorlar olarsa, bu ilin sonundan etibarən Macarıstana və Slovakiyaya da qaz təchizatına başlamaq planlaşdırılır.

Prezident İlham Əliyev tədbirdə məhz ixracın şaxələndirilməsi məsələlərinə toxunaraq demişdir: "Biz yerli qazpaylayıcı sistemin qurulması məqsədilə Albaniya ilə danışıqlar prosesindəyik. Çünki "Cənub qaz dəhlizi" Albaniyanın ərazisindən keçir. Eyni zamanda Slovakiya "Həmrəylik Halqası"nın üzvü kimi, əminəm ki, yaxın vaxtlarda enerji sahəsində bizim tərəfdaşımıza çevriləcək. Biz qaz təchizatımızın coğrafiyasını 6 ölkədən, ən azı 10 ölkəyə qədər genişləndirəcəyik. Mən "ən azı" ona görə deyirəm ki, fikrimcə, bu, planların sonu deyil. Biz Avropanın qaz bazarında fəaliyyətimizi daha da genişləndirməyi planlaşdırırıq. Tərəfdaşlardan ibarət güclü komandanı yaratmaq kimi bu təşəbbüsdə Bolqarıstan Prezidenti cənab Radevin xüsusi rolunu qeyd etmək istərdim. Əminəm ki, "Həmrəylik Halqası" birgə geniş planlarımızın icrasında mühüm rol oynayacaq. Mən, həmçinin Sizə bildirmək istərdim ki, təbii qaz Azərbaycanın Avropaya ixrac etdiyi yeganə enerji məhsulu deyil. İyirmi ildən artıqdır ki, biz xam nefti ixrac edən iri təchizatçı kimi etibarlı tərəfdaşlıq".

Azərbaycan etibarlı tərəfdaşdır, Azərbaycana hər zaman güvənmək olar! Bu fikirlər sözügedən tədbirdə bütün çıxışlardan qırmızı xətlə keçib.

Macarıstanın xarici işlər və ticarət naziri Peter Siyarto: "Mərkəzi Avropada şaxələnmə məsələsinə gəldikdə ən yaxşı, ən real və ən səmərəli həll yolu qazı Azərbaycandan idxal etməkdir. Buna heç bir şübhəmiz yoxdur. Biz özümüzə, ən azından özümüzə düzünü deməliyik. "Həmrəylik Halqası" olmasa, Avropa maliyyələşməsi olmasa, onda Mərkəzi Avropanın həqiqətən də mərkəzində yerləşən bizlərin Azərbaycandan əhəmiyyətli qaz həcmi almağa heç bir imkanı olmayacaq. Bizə mütləq Türkiyə də lazım olacaq. Mərkəzi Avropanın gələcək enerji təchizatının mühüm bir hissəsini təşkil

edəcək Azərbaycandan olan qaz həcminə güvənmək üçün ümid edirik ki, onlar da gələn dəfə təmsil olunaraq razılaşmanın bir hissəsi olacaqlar", - deyib.

Rumıniyanın energetika naziri Virgil-Daniel Popescu Bolqarıstan, Rumıniya, Macarıstan, Slovakiyanın ötürücü sistem operatorları ilə SOCAR arasında anlaşma memorandumunun imzalanmasının əhəmiyyətini xüsusi vurğulayaraq bildirib ki, bu, layihədə iştirak edən ölkələr arasında uğurlu və sıx əməkdaşlığın qurulmasının göstəricisidir.

Slovakiyanın iqtisadiyyat naziri Karel Hirman isə Azərbaycanla əməkdaşlığın önəminə toxunaraq deyib: "Bu gün biz anlaşma memorandumunu imzalamaqla aydın siyasi mesaj göndəririk. Bu mesaj ondan ibarətdir ki, biz Avropaya təbii qazın idxalı üçün yeni dəhliz yaratmağa, tərəfdaşımız olan Azərbaycanla əməkdaşlıq etməyə və qaz təchizatının ümumi şaxələnməsinə töhfə verməyə hazırıq. Slovakiya Azərbaycandan əlavə qaz təchizatını təmin etmək üçün regionumuzdakı qazötürücü sistemi operatorlarının mövcud infrastrukturdan istifadə edilməsi və onun müasirləşdirilməsi çağırışını alqışlamışdır".

Bolqarıstan Prezidenti Rumen Radev haqlı olaraq qeyd edib ki, bugünkü uğur əhəmiyyətli dərəcədə Bolqarıstanla Azərbaycan arasında etibarlı, uzunmüddətli strateji əməkdaşlıqla əlaqədardır. Xüsusilə son bir ildə bu əməkdaşlıq çox uğurla inkişaf edib və hazırda artıq yeni müstəvidədir: "Prezident Əliyev Azərbaycanın etibarlı ticarət tərəfdaşı olduğunu sübut etdi. On ildən artıq müddət bundan əvvəl imzaladığımız müqaviləyə əsasən Bolqarıstanın artıq bir ildən çoxdur Azərbaycan tərəfindən etibarlı şəkildə təchiz olunduğu faktına əlavə etməli heç nə yoxdur. Bütün global siyasi faktlara baxmayaraq, Azərbaycan müqavilənin şərtlərinə ciddi şəkildə əməl edir. Azərbaycan təkcə Bolqarıstanın deyil, həm də Avropa İttifaqının strateji tərəfdaşdır. Bu, ötən ilin iyulunda, Azərbaycanın Avropa Komissiyası ilə enerji sektorunda strateji əməkdaşlığa və xüsusilə Avropa İttifaqına əlavə həcmdə qaz təchizatına dair memorandum imzalanması ilə təsdiq olundu".

Şərhə ehtiyacı olmayan sözlərdir! Yalnız onu xatırladaq ki, keçən il oktyabrın 1-də Sofiyada Yunanıstan-Bolqarıstan İnterconnectorunun açılışı olmuş və dövlətimizin başçısı orada iştirak etmişdir. Bu il aprelin 25-də isə Sofiyada həmçinin SOCAR-ın (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) Bolqarıstan ofisinin açılışı oldu. Bu, SOCAR-ın xaricdəki ilk ofisi deyil. Bütün bunlar isə o deməkdir ki, Azərbaycanın əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq əlaqələri genişlənir, Azərbaycanın getdikcə daha çox ölkənin enerji təhlükəsizliyində rolu artır.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*